

Fionnbarra Ó Muirí

Gaillimh

An mbaineann an freagra seo le tuairim phearsanta an fhreagróra nó an bhfuil sé déanta thar ceann na heagraíochta thuasluaite?

Pearsanta

An bhfuil tú toilteanach go bhfoilseofar an freagra seo ar shuíomh gréasáin na Roinne www.ahg.gov.ie?

Tá

Cumarsáid faoi alt 9 den Acht (Litreacha, ríomhphoist & cora poist)

Dualgais reatha faoin Acht:

- Cumarsáid a fhreagairt sa teanga ina bhfuarthas í;
- Faisnéis i scríbhinn nó leis an bpost leictreonach a eisiúint i nGaeilge nó go dátheangach.

1. I do thuairimse, an leor na dualgais seo, an bhfuil siad iomarcach nó an dteastaíonn leasú orthu?

Is leor (má dhéantar in am iad)

Foilseacháin faoi alt 10 den Acht

Dualgais reatha faoin Acht:

- Doiciméid áirithe a fhoilsiú go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla (m.sh. tuarascálacha bliantúla, cuntais iniúchta, tograí beartais phoiblí, ráitis straitéise srl.

2. I do thuairimse, an leor na dualgais seo, an bhfuil siad iomarcach nó an dteastaíonn leasú orthu?

I mo thuairim ní ghá costais iniúchta a bheith foilsithe i nGaeilge

Comharthaí, stáiseanóireacht & fógairtí taifeadta béil faoi na Rialacháin faoin Acht (I.R. Uimh. 391 de 2008)

Dualgais reatha faoin Acht:

- Cloí leis na Rialacháin maidir le húsáid na Gaeilge agus an Bhéarla ar chomharthaí, ar stáiseanóireacht agus i bhfógairtí taifeadta béil.

3. I do thuairimse, an leor na dualgais seo, an bhfuil siad iomarcach nó an dteastaíonn leasú orthu?

Is leor.

Scéimeanna Teanga faoin Acht

Is iad na scéimeanna teanga croílár an Achta Teanga. Leagtar amach sna scéimeanna teanga an córas trína bhforbraíonn comhlachtaí poiblí a gcuid seirbhísí trí Ghaeilge thar thréimhse ama. Is trí na scéimeanna teanga a dhéileáiltear le húsáid na Gaeilge ar shuíomhanna gréasáin, ar bhileoga, ar bhróisiúir, ar fhoirmeacha, trí sheirbhísí teileafóin, trí sheirbhísí idirphearsanta eile, trí sheirbhísí ar líne srl.

4. (a) I do thuairimse, an bhfuil córas na scéimeanna teanga sásúil, an bhfuil sé iomarcach nó an dteastaíonn leasú air?

Níl córas na Scéimeanna, croílár an Achta, ag obair. Níl scéimeanna ann do chuid mhaith eagraíochtaí. Na cinn atá ann níl fhios againn céard atá iontu. Níl aon chúiteamh ná aitheantas ar fáil d'eagraíochtaí a bhfuil scéimeanna fiúntacha acu ná piónós ná srianta ann dóibh siud a dhéanann neamh-aird ar a ndualgais i leith na Gaeilge.

4. (b) An bhfuil malairt córais a mholfá a bheadh níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla?

Go gcuirfeadh Oifig an Choimisinéara Teanga roinnt Scéimeanna Ginearálta (generic) ar fáil, (gach ceann ina mheascán de pholasaí agus rialachán) a d'fheilfeadh d'eagrais éagsúla ag brath ar mhéid a ndéileáil leis an bpobal. Go roghnódh An Oifig ceann do gach comhlacht poiblí agus go ndéanfaidh An Coimisinéir monatóireacht ar a chur i bhfeidhm.

Seirbhísí ó chomhlachtaí poiblí sa Ghaeltacht

Sa chaoi is gur féidir leis an Stát tacú le stádas agus le húsáid na Gaeilge sa Ghaeltacht, tá sé an-tábhachtach go mbeidh pobal na Gaeltachta ábalta a ngnóthaí oifigiúla a dhéanamh leis an Stát trí Ghaeilge.

5. (a) An bhfuil tú sásta leis na seirbhísí atá á soláthar trí Ghaeilge ag comhlachtaí poiblí sa Ghaeltacht?

Níl

5. (b) An bhfuil leasuithe a mholfá a chuirfeadh le héifeachtacht agus le héifeachtúlacht na gcomhlachtaí poiblí sa réimse seo?

Má tá ardú 25% le teacht ar labhairt na Gaeilge sa Ghaeltacht de réir na Stráitéise 20 bliain, go dtabharfaí an sprioc céanna do gach comhlacht poiblí atá ag soláthar seirbhísí sa Ghaeltacht agus go ndéanfaí cur síos ar a dhul chun cinn ina thuarascáil bhliantúil gach bliain.

Forálacha eile faoin Acht

Tá forálacha eile san Acht a dhaingníonn cearta maidir le húsáid na Gaeilge san Oireachtas, sna cúirteanna agus i gcóras logainmneacha an Stáit.

6. I do thuairimse, an leor na forálacha seo, an bhfuil siad iomarcach nó an dteastaíonn leasú orthu?

Ba chóir Billí an Oireachtais a fhoilsiú i nGaeilge agus i mBéarla leis an leagan Gaeilge curtha ar fáil dhá lá roimh an leagan Béarla.

Comhlachtaí poiblí faoin Acht

Cuireann an tAcht dualgas ar chomhlachtaí poiblí, atá liostaithe faoin Acht, seirbhísí a sholáthar trí Ghaeilge. Tá liosta iomlán na gcomhlachtaí poiblí faoin Acht ar fáil ag www.ahg.gov.ie.

Tá na comhlachtaí poiblí seo a leanas liostaithe faoin Acht – Ranna agus oifigí Rialtais, údaráis áitiúla, ollscoileanna, institiúidí tríú leibhéal eile, coistí gairmoideachais, an Garda Síochána, an tSeirbhís Chúirteanna, na Coimisinéirí Ioncaim, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, gníomhaireachtaí, boird & cuideachtaí Stáit eile.

7. I do thuairimse, an bhfuil liosta na gcomhlachtaí poiblí faoin Acht cuí nó an dteastaíonn leasú sa réimse seo?

Níl aon fhadhb leis an liosta. Baineann an deacracht le cur chuige na gcomhlachtaí ar an liosta. D'fhéadfadh na comhlachtaí a rangú bunaithe ar a ndéileáil leis an bpobal (Féach a 4)

Oifig an Choimisinéara Teanga

Is faoin Acht a bunaíodh Oifig an Choimisinéara Teanga. Is é príomhról na hOifige ná monatóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an Achta.

8. I do thuairimse, an bhfuil cumhachtaí agus feidhmeanna na hOifige sin dóthanach nó iomarcach agus an dteastaíonn leasuithe orthu?

Molaim go dtabharfaí freagracht d'Oifig an Choimisinéara Teanga i gcur i bhfeidhm Straitéis 20 Bliain don Ghaeilge agus go bhfanadh An Oifig go hiomlán neamhspleach ó aon eagrais eile agus freagrach i gcónaí don Oireachtas.

Go ginearálta

9. An bhfuil leasuithe eile a mholfá ar an Acht le cinntiú gur reachtaíocht í atá oiriúnach agus cuí dá feidhm?

Ba chóir go mbeadh an tAcht ag tacú le Straitéis 20 Bliain don Ghaeilge agus ag féachaint chuige go gcomhlíonann comhlachtaí poiblí a gcuid dualgas faoin Straitéis sin. Ach tá príomh spriocanna na Straitéise dírithe ar labhairt na Gaeilge agus is í béim an Achta faoi láthair na scríobh/léamh na Gaeilge. Ní mór e sin a athrú. Má tá méadú 6% le teacht ar líon na gcainteoirí Gaeilge chuile bhliain faoin Straitéis, nach chóir go mbeadh an méadú céanna léirithe ag comhlachtaí poiblí i líon na gcustaiméir a déileáileann siad leo i nGaeilge agus i líon na fóirne a bhfuil cumas labhairt na Gaeilge acu..

10. Céard iad na seirbhísí trí Ghaeilge a bhfuil éileamh agat féin orthu ó chomhlachtaí poiblí nó an gceapann tú gur cheart tosaíocht a thabhairt dóibh?

Tosaíocht do labhairt na Gaeilge

11. Céard iad na constaicí nó na deacrachtaí a fheictear duit a bhaineann le seirbhísí ar chomhchaighdeán a sholáthar i nGaeilge ag comhlachtaí poiblí?

Feictear dom go bhfuil meoin intinne diúltach i leith na Gaeilge ag oiffigigh shinsearacha sa Stáit-chóras go háirithe sa Roinn Airgeadais/Caiteachas Poiblí

12. Céard iad na leasuithe a mholfa ar an Acht le forbairt a dhéanamh ar sheirbhísí Stáit trí Ghaeilge ar bhonn éifeachtach agus éifeachtúil ó thaobh costais de?

Scéimeanna ginearálta (generic) a thabhairt isteach a shábhálfadh go leor ama ar chomhlachtaí ar leith.